

ملل که فضای کسب و کار کشور را نیز مانند سایر بخش های اقتصادی و مدیریتی نشانه گرفته است، سیاست های خارجی کشور که هم به دلیل تدابیر دولت و هم به جهت تلاش های جهانی، در به انزوا کشاندن کشور در صحنه اقتصادی نقش دارند و همچنین، فضای سرمایه گذاری های داخلی و خارجی را ناامن جلوه می دهد، از عواملی هستند که بر فضای کسب و کار کشور تأثیر می گذارند. لازم به ذکر است، سقوط ۱۶ پله ای کشورمان از حیث شاخص کسب و کار می تواند تا حدودی نیز به دلیل صدور قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل و تبلیغات بین المللی علیه کشورمان در سال های اخیر باشد. ■

شرایط را در جهت تضعیف روند کسب و کار تغییر داده، حایز اهمیت است. در زمینه شاخص انعطاف پذیری استخدام، ایران نمره ۷۸ را کسب نموده که جزو موارد افراطی انعطاف ناپذیری اشتغال محسوب می شود و تأثیرات منفی، هم بر نیروی کار و هم بر فضای کسب و کار خواهد گذاشت.

در حالی که نیاز است انعطاف پذیری بیشتری در جهت مقررات مربوط به اشتغال اعمال گردد، چراکه اصلاح مقررات اشتغال است که می تواند به افزایش بهره وری نیروی کار بینجامد، ولی متأسفانه این عامل در کشور ما از انعطاف لازم برخوردار نیست. در این رابطه، موضوع بهره وری نیروی کار، دانش فنی و تخصص نیروی کار نیز از جمله مواردی هستند که در بهبود وضعیت کسب و کار مؤثر می باشند. البته چنانچه وضعیت قوانین و مقررات کار - که محدودیت هایی را در زمینه ورود و خروج نیروی کار به صنعت به وجود آورده است - اصلاح نشود، امکان خروج نیروی کار با دانش کم یا بهره وری پایین و جایگزینی نیروهای قوی تر وجود ندارد. ترویج آموزش در حین کار، برنامه ریزی های آموزشی بلندمدت و فراگیری اصول مدیریتی برای مدیران می تواند نواقص موجود را تا حدودی برطرف نموده و شرایط را برای بهبود کسب و کار فراهم آورد.

از عوامل مؤثر دیگر بر شاخص های کسب و کار، می توان به مشکلات کلان اقتصادی کشور چون نرخ تورم و مسایلی که بر توان رقابت محصولات داخلی اثرگذار بوده و منجر به واردات کالاهای مشابه تولید خارج با قیمت های پایین تر شده و یأس و دلسردی تولیدکنندگان را به دنبال دارد، اشاره کرد. همچنین، سیاست های اخیر ارزی تأثیرات مخربی بر فضای کسب و کار شرکت های تولیدی خواهد گذاشت. ثبات سیاست های اقتصادی دولت، جامع و روشن بودن سیاست های مذکور، وجود استراتژی های کلان اقتصادی که متضمن اشتغال، تثبیت قیمت ها، افزایش بهره وری و بهبود بازار کار باشد و در جهت بهبود زیرساخت های موجود در اقتصاد و ارتقای اقتصادی داخلی کشور گام بردارد، از عوامل مؤثر در زمینه بهبود شاخص کسب و کار می باشند.

در رابطه با بحث فن آوری اطلاعات نیز، ایران در زمره کشورهای بسیار نوپا در این زمینه است که راه بسیار طولانی پیش رو دارد. بحث مبادلات الکترونیک که نقش و کاربرد فن آوری اطلاعات را در زمینه مسایل اقتصادی و تجاری نشان می دهد و به تجارت الکترونیک (E-Commerce) معروف می باشد و یا تشکیل دولت الکترونیک که منجر به رشد شتابان در زمینه اقتصاد می گردد، از جمله مسایل مهم دیگر است که می تواند بر بهبود شاخص های کسب و کار از طریق ارتقای فرآیندهای مدیریتی و ساختاری تولید و تجارت مؤثر باشد. عوامل غیر اقتصادی دیگری نظیر مسایل اجتماعی، سیاسی و مسایل جهانی نیز بر شاخص مزبور تأثیر خواهند گذاشت. عوامل تأثیرگذار جهانی از جمله تحریم های اخیر شورای امنیت سازمان

رتبه بندی محیط کسب و کار در جهان

از دیدگاه مؤسسه اطلاعات اکونومیست، افزایش ریسک بازارهای مالی و افزایش حمایت از تولیدات داخلی طی پنج سال آینده، حتی به محیط کسب و کار بزرگترین اقتصاد جهان آسیب خواهد رساند.

جذابیت محیط کسب و کار در ایالات متحد طی پنج سال آینده، به دلیل جهش ریسک های اقتصادی و مالی، افزایش حمایت از تولیدات داخلی، نگرانی از رکود اقتصادی و مسایل امنیتی در روابط بین الملل، آغاز سقوط به یک سراشیبی را نشان می دهد.

رتبه بندی واحد اطلاعات اکونومیست برای محیط کسب و کار طی سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ میلادی نشان می دهد که ایالات متحد، به رتبه نهم سقوط خواهد کرد. این تنزل از آغاز رتبه بندی محیط کسب و کار در سال ۱۹۹۷ تاکنون برای این کشور بی سابقه بوده است. گفتنی است، خصوصیات بنیادی محیط کسب و کار آمریکا (شامل آزادی بازار کار، کیفیت بالای زیرساخت های اقتصادی و رهبری تکنولوژی) همچنان فعال و جذاب باقی خواهند ماند. همچنین، با توجه به این که تفاوت میان کشورهای بالای جدول از نظر امتیاز با ایالات متحد بسیار کم است، تغییر مکان ایالات متحد کمی مبالغه آمیز به نظر می رسد. البته، نشانه هایی از زوال و بدتر شدن اوضاع اقتصادی در مناطق کلیدی وجود دارد. برای پنج سال آینده، محیط سرمایه گذاری جهانی همچنان به طور عمومی فعال باقی می ماند. در این میان، مشکلاتی نظیر افزایش حمایت از تولیدات داخلی، افزایش نگرانی از ریسک های سرمایه گذاری و عدم تعادل اقتصاد کلان، نه تنها ایالات متحد را محدود می سازد، بلکه اقتصاد جهانی را نیز تهدید می نماید. با این حال، جهانی سازی از مسیر اصلی خود خارج نمی گردد و اگر چه متوسط رشد اقتصاد جهانی طی سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ کندتر از نقطه اوج خود - که در سال های اخیر کسب کرده بود - خواهد شد، اما این شاخص در حد استانداردهای جهانی باقی می ماند. پیش بینی می شود، رشد آزادی تجارت جهانی تا حدی در آینده بدتر شود، لیکن، تجارت خارجی و نظام های مبادله ای از هر زمانی در قرن بیستم آزادتر خواهند بود. در بیشتر کشورها، کیفیت زیر ساخت های اقتصادی به طور مداوم بهبود خواهند یافت. بازار کار اصلاح و از آن حمایت خواهد شد.

در این رده بندی، ایران با رتبه ۴/۴ (از سقف ۱۰)، در رتبه هشتم جای خواهد گرفت که سه پله مانده به آخر است!

پیش بینی محیط کسب و کار طی سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲

بدترین ها		بهترین ها	
رتبه	کشور	رتبه	کشور
۱	دانمارک	۸۲	آنگولا
۲	فنلاند	۸۱	ونزوئلا
۳	سنگاپور	۸۰	ایران
۴	کانادا	۷۹	لیبی
۵	سوئیس	۷۸	کوبا
۶	هنگ کنگ	۷۷	اکوادور
۷	هلند	۷۶	کنیا
۸	استرالیا	۷۵	نیجریه
۹	ایالات متحد آمریکا	۷۴	بنگلادش
۱۰	سوئد	۷۳	آذربایجان
۱۱	ایرلند	۷۲	الجزایر
۱۲	بریتانیا	۷۱	پاکستان
۱۳	آلمان	۷۰	اوکراین
۱۴	نیوزلند	۶۹	مراکش
۱۵	بلژیک	۶۸	قزاقستان

استخراج: ماهنامه «اقتصاد ایران» از واحد اطلاعات اکونومیست.